

Uitkomsten van de behandeling BP en NWZ nieuwbouw in de Klankbordgroep

Eind 2016 is een Klankbordgroep ingesteld i.v.m. een bestemmingsplan (BP) voor nieuwbouw van NWZ in de Hout. Deze bestond, naast NWZ en Gemeente, uit vertegenwoordigers van bewoners, natuur- en milieugroepen en cultuur-historische organisaties. In de Klankbordgroep zijn diverse onderwerpen aan de orde gekomen, vanuit NWZ en Gemeente, maar ook vanuit de insprekers. Dit is deels vertaald in een Ontwerp BP en een Ontwikkelingsvisie.

Opzet analyse

Door ANIMO is een analyse gemaakt van de uitkomsten van de behandeling van BP en nieuwbouw in de Klankbordgroep. Het betreft uitkomsten m.b.t. de belangen:

- blijvend functioneren van de Alkmaarder Hout als stedelijk natuur- en recreatiegebied
- goede kwaliteit van de woonomgeving
- behoud van cultuur-historische waarden.

Er is gekeken naar wat is vastgelegd in het Ontwerp BP; de insprekers hebben nog geen informatie gehad over het definitieve versie. Het BP betreft slechts een deel van de Hout, maar hier worden ook de effecten buiten het BP-gebied meegenomen. Het BP loopt over 10 jaar; sommige maatregelen kunnen pas in een volgende BP opgenomen worden, maar zijn hier wel meegenomen. Er is ook een Ontwikkelingsvisie gemaakt voor de langere termijn, maar deze schetst alleen globale intenties. Deze intenties zijn waar nodig ook meegenomen.

In de analyse worden een tiental onderwerpen onderscheiden (zie overzichtstabel). Per onderwerp zijn acties, besluiten, intenties of wensen vermeld die in de discussie aan bod zijn gekomen. Achter elk daarvan staat de uitkomst op dit moment:

- **Positief:** vastgelegd en met een positief effect op een of meer belangen
- **Negatief:** vastgelegd en met een negatief effect op een of meer belangen
- **Onbeslist:** nog te beslissen (in een volgende bouwfase), onduidelijk of een intentie; het effect kan positief (linkerzijde) of negatief (rechterzijde) uitvallen.

Ook is aangegeven voor welke partij de uitkomst van belang is: behartigers van natuur- en milieubelangen in de Hout (H), omwonenden (B) en/of HVA/ADAPT voor cultuurhistorisch (C).

Samenvatting van de uitkomsten per onderwerp

1. Westerhout als natuurdeel

De Westerhout heeft binnen de Hout de functie van natuur; het bos grenzend aan het ziekenhuis is ook het stilste deel van de Hout. In het BP wordt een deel van de Westerhout bestemd voor nieuwbouw en voor een toegangsweg naar de SEH/HAP afdelingen. Dit gaat ten koste van zeer hoogwaardige natuur, maar ook ten koste van de natuurbeleving door licht- en geluidsoverlast van de SEH/HAP toegang. Verder wordt bestaand water weg-bestemd dat essentieel is voor de regulering van de grondwaterstand in de hele Westerhout. Dit kan leiden tot afsterven van de Westerhout door grote variaties in de grondwaterstand als gevolg van klimaatverandering (extreme buien of droogte). Per saldo is de uitkomst sterk negatief voor de Hout.

2. Compensatiegroen

Compensatie telt als positief als bebouwd terrein groen wordt en bijdraagt aan versterking van ecologische structuren. Dat laatste geldt niet voor het geïsoleerde compensatiegroen bij de

zusterflat. Het geldt enigszins voor compensatie op de Kraakmantuin, maar ook hier duurt het minstens 50 jaar voor eenzelfde kwaliteit is bereikt. Per saldo worden de negatieve effecten bij het groen in de Westerhout zeer beperkt teniet gedaan.

3. Ecologische verbinding / Wandelroute (corridor)

De corridor moet de Westerhout weer verbinden met de Voorhout, zowel ecologisch als recreatief (wandelroute). De vastlegging van NWZ terrein (hoofdzakelijk bestaand groen) als corridor is op zich positief. Maar de kwaliteit als ecologische verbinding wordt weer teniet gedaan door het weg-bestemmen van de waterloop en de aanleg van de SEH/HAP autoweg die de corridor doorkruist. De corridorfunctie vereist ook minimaal autoverkeer op Wilhelmina/Harddraverslaan, maar dit is niet geregeld in het BP (zie Verkeer). Naast de corridor langs Westerlicht is ook een tweede (loop)route dichterbij de Metiusgracht nodig voor het opheffen van de barrièrewerking van het ziekenhuis, maar daar is geen rekening mee gehouden.

Per saldo is dus sprake van een gemankeerde ecologische corridor en een ontbrekende tweede looproute.

4. Vergroening NWZ terrein

Vergroening (healing environment) staat centraal in de plannen van NWZ maar is niet als zodanig vastgelegd in het BP. Vergroening is sterk afhankelijk van het ruimtebeslag van de parkeervoorziening: ondergronds, in twee lagen of alles op maaiveld. Bij de laatste optie is er nauwelijks ruimte voor vergroening; bij de eerste optie is dit wel het geval, maar ondergronds parkeren is niet vastgelegd (zie Parkeren). Verder was sprake van woningbouw op de Kraakmantuinen na sloop van de gebouwen. Dit gaat ook ten koste van de vergroening, en is niet uitgesloten in het BP. Het groen bij de zusterflat is wel vastgelegd in het BP, maar als compensatiegroen.

Per saldo is vergroening van NWZ terrein helemaal niet zeker.

5. Waterberging

Voldoende waterberging is wettelijk voorgeschreven i.v.m. klimaatverandering (extreme buien). Het waterbergend vermogen neemt af door het verdwijnen van de sloten bij Westerlicht resp. op de grens van ziekenhuis en Westerlicht (deze zijn weg-bestemd in het BP). De extra waterberging door vergroting van de vijver is niet vastgelegd in het (Ontwerp) BP; de noodzaak is afhankelijk van de mate van vergroening/verharding en de aanleg van water langs de Metiusgracht (intentie op lange termijn).

Per saldo is bij water (nog) sprake van een negatieve ontwikkeling.

6. Verkeer op en rond NWZ terrein

Parken in steden bieden de bewoners een rustige, veilige en groene omgeving die elders ontbreekt. Voor de verblijfskwaliteit in de Hout is een autoluwe **Julianalaan**, m.n. tussen Wilhelminalaan en Westergeweg, essentieel. Maar dit is slechts een intentie in de Ontwikkelingsvisie. Door de vastgelegde ontsluiting van SEH en HAP via de Julianalaan neemt het autoverkeer hier juist toe. Snel rijdende ambulances met sirene dragen ook niet bij aan rust en veiligheid voor recreanten. Als Westerlicht verkocht wordt maakt de verruimde bestemming nieuwe functies mogelijk die ook meer verkeer genereren dan nu het geval is. Ook aanpassingen vanwege ambulanceverkeer, ten koste van groen langs de Julianalaan, zijn niet uitgesloten in het BP.

Op de **Wilhelminalaan** neemt het autoverkeer af als in- en uitgang verschuiven naar het begin (zusterflat). Dit draagt bij aan een rustige entree van de Hout, maar het niet duidelijk hoe het BP dit vastlegt. De **Harddraverslaan** functioneert enigermate als sluiproute voor autoverkeer vanuit het

ziekenhuis. Dit zal toenemen door de nieuwbouwplannen. Uitvoering als fietsroute (zonder NWZ parkeren) draagt bij aan zowel rust als veiligheid, maar dit is niet vastgelegd in het BP. Behalve bij de Wilhelminalaan leidt het BP tot een verdere verslechtering voor het park als rustige, veilige en groene omgeving.

7. Parkeren op en rond NWZ terrein

De verblijfskwaliteit in de Hout wordt momenteel aangetast door 11 parkeervoorzieningen in of tegen de Hout. In de Klankbordgroep zijn als opties op NWZ terrein besproken: op maaiveld, in 2 lagen (verdiept) of ondergronds.

De belangrijkste positieve maatregel is het verwijderen van de parkeerdekken naast de Kadettenschool. Maar dit is afhankelijk van het direct bouwen van een (ondergrondse) parkeergarage, en is niet vastgelegd in het BP. Negatief is de vastgelegde ontsluiting van SEH en HAP, met als gevolg nieuwe parkeerplaatsen tegen de Westerhout aan. Verder is het verwijderen van NWZ plaatsen op de Harddraverslaan (jaren geleden afgesproken met bewoners en milieubeweging) niet vastgelegd.

Bij ondergronds parkeren zijn als opties besproken: onder het (groen van de)zusterflat of onder de tuin/corridor bij de huidige hoofdingang. Beide werken positief uit op de verblijfskwaliteit voor recreanten en bewoners, maar zijn niet vastgelegd. Parkeren onder de tuin/corridor is minder positief omdat het noodzaakt tot kappen van veel bomen en leidt tot verkeersstromen over het (te vergroenen) NWZ terrein. Ondergronds parkeren beperkt ook de overlast van het tijdelijk parkeren. Per saldo zijn de zekere maatregelen in het BP slecht voor de verblijfskwaliteit in de Hout.

8. Bouwen in de Hout

De monumenten in de Hout hebben altijd gefunctioneerd in harmonie met het omliggende groen omdat ze niet boven de bomen uitkwamen, met hun rustige zijde grensden aan het groen, en een beperkte parkeerbehoefte hadden. Behoud van de vleugel van Westerlicht (rekening houdend met de corridor) past in dit beeld, maar is niet zeker in het BP. De NWZ nieuwbouw, met een hogere toegestane bouwhoogte en vleugels die inbreken in het bos (wanden van verlichte ramen aan de zijde van de Westerhout) verstoort deze harmonie. Het vrij zetten van Westerlicht (vastgelegd in BP, zie Corridor) en de Kadettenschool (onduidelijk in BP, zie Parkeren) draagt wel bij aan de harmonie. Per saldo is hier sprake van een gemengd beeld.

9. Woonkwaliteit

De omwonenden, m.n. aan de Wilhelminalaan, zijn in de afgelopen decennia geconfronteerd met diverse ingrepen die het woongenot hebben aangetast (zie Parkeren). Dit wordt deels teniet gedaan door het opheffen van het P8-parkeerterrein (vastgelegd in BP, zie Corridor), en het verwijderen van de parkeerdekken naast de Kadettenschool (niet vastgelegd in het BP, zie Parkeren). Positief voor de bewoners aan de **Wilhelminalaan** is dat de afstand tot nieuwbouw gelijk blijft in het BP. De privacy (inkijk vanuit het ziekenhuisvleugel) wordt wel aangetast als de bomen in de tuin moeten verdwijnen voor een mogelijke ondergrondse parkeergarage (niet vastgelegd in BP). Verder kan uitbreiding van de vijver bij het P8 terrein (zie Water) gunstig zijn voor de privacy, maar dit is onduidelijk in het BP. De woonkwaliteit wordt beter door verplaatsen van de hoofdingang (zie Verkeer, onduidelijk). De woonkwaliteit wordt slechter door ambulances en (nachtelijk) HAP verkeer over de Julianalaan. Dit zou gecompenseerd kunnen worden met een autoluwe Julianalaan, maar dat is slechts een intentie (zie Verkeer).

Zichtbaarheid van parkeren speelt vooral bij de **Metiusgracht**, met name bij parkeren in twee lagen tot 2 m boven maaiveld. Echter, de vastgelegde groenstrook in het BP schermt het parkeren af. Per saldo zijn de uitkomsten van het BP voor woonkwaliteit gemengd.

10. Tijdelijk parkeren

In de Vaststellingsovereenkomst worden afspraken gemaakt over tijdelijk parkeren tijdens de 1^e bouwfase. In de Klankbordgroep is gemeld dat de invulling anders kan uitvallen, maar zijn geen concrete voorstellen op tafel gekomen. Verwacht wordt dat tijdelijk parkeren overlast zal veroorzaken voor de bewoners en voor bezoekers van de Hout, dus een negatieve uitkomst. De tijdelijke parkeervoorzieningen zijn niet nodig als direct een ondergrondse parkeergarage wordt gebouwd (zie Parkeren), maar deze positieve uitkomst is niet vastgelegd in het BP. Per saldo leidt het BP hier tot een negatieve uitkomst.

Overall uitkomsten

Met het huidige BP is er bij geen enkel onderwerp (1 en 2 samen bekeken) per saldo sprake van een positieve uitkomst. In vier gevallen is de overall uitkomst negatief en bij drie is de uitkomst gemengd. Bij èèn geval (vergroening) is dit afhankelijk van interpretatie (status groen bij zusterflat indien geen compensatie nodig zou zijn). In het laatste geval (verkeer) is de uitkomst afhankelijk van duidelijkheid in het BP over verschuiven van de hoofdingang.

De uitkomsten voor de bewoners zijn overwegend positief, maar vaak onzeker. Die voor cultuur-historie hangt sterk af van behoud van de vleugel bij Westerlicht. De uitkomsten voor de Hout zijn relatief het meest negatief, maar de nog te beslissen zaken kunnen dit beeld doen kantelen.

Uitkomsten van discussies Klankbordgroep in kader BP/nieuwbouw NWZ				
	Partij	Positief	Onbeslist	Negatief
1. Westerhout als natuurdeel				
Beslag nieuwbouw op Westerhout (kappen bomen)	H			x
Verstoring door toegangen SEH/HAP	H			x
Grondwater regulering (waterafvoer weg-bestemd)	H			x
2. Compensatiegroen (*)				
Groen i.p.v. parkeren Kraakmantuinen (compensatie)	H	x		
Groengebied ter plaatse van zusterflat	H	(x)		
3. Corridor Voorhout - Westerhout				
Vastleggen corridor Voorhout - Westerhout in BP	H	x		
Water als deel corridor (bij Westerlicht weg-bestemd)	H			x
PG onder tuin/corridor > bomen weg/verstoring	H		x	
Nieuwe weg naast Westerlicht > kruist corridor	H			x
Doortrekken corridor over Whl / Hdl (autoverkeer?)	H		x	
Tweede looproute Voorhout - Westerhout	H		x	
4. Vergroening NWZ terrein (ex. compensatie)				
Vergroening expliciet vastleggen in BP	H,B		x	
Ondergronds parkeren (ruimte voor vergroening)	H,B		x	
Mogelijke woningbouw op Kraakmantuinen	H		x	
Groengebied bij zusterflat (los van compensatie)	B	x		
5. Waterberging				
Bestaande waterlopen rond ziekenhuis weg	H			x
Uitbreiding vijver bij tuin ziekenhuis	B		x	
Nieuw water langs Metiusgracht	C		x	
6. Verkeer op en rond NWZ terrein				
Autoluwe Julianalaan (tegen versnippering)	H		x	

Meer autoverkeer voor HAP	H				x
Ruimer bestemming Westerlicht (meer autoverkeer)	H			x	
Ambulances SEH over Julianalaan (geluid, veiligheid)	H,B				x
Aanpassing Julianalaan ten koste groen	H			x	
In/uitgang naar begin Wilhelminalaan (zusterflat)	H,B	x ?			
Harddraverslaan als fietsroute	H		x		
Wilhelminalaan als (alleen) busroute	B	x			
Weg over NWZ terrein (naar PG onder corridor)	H			x	
7. Parkeren op en rond NWZ terrein					
Parkeren P8 weg	H,B	x			
Parkeerdekken bij Kadettenschool weg	H,B		x		
Parkeren NWZ op Harddraverslaan weg	H		x		
Ruimere bestemming Westerlicht (extra parkeren)	H			x	
Extra parkeren bij SEH/HAP toegang (Westerhout)	H				x
Ondergronds parkeren bij zusterflat / onder corridor	H,B		x / x		
8. Bouwen in de Hout					
Behoud vleugel Westerlicht	C		x		
Maximale bouwhoogte groter (Westerhout zijde)	H,C				x
Nieuwbouw met vleugels de Westerhout in	H				x
9. Woonkwaliteit					
Afstand woningen tot nieuwbouw zelfde	B	x			
Privacy/rust (Wilhelminalaan) bij ondergrondse PG	B			x	
Groen tegen zichtbaarheid parkeren (Metiusgracht)	B	x			
Nachtelijk autoverkeer voor HAP (Wilhelminalaan)	B				x
Metiusgracht alleen bewonersverkeer	B	x			
10. Tijdelijk parkeren					
Overlast diverse extra parkeerterreinen	B				x
Ondergrondse PG, mede voor tijdelijk parkeren	B		x		
Totalen discussiepunten		9	13	8	13

(*) compenseert deels het negatieve effect van kappen in de Westerhout onder punt 1

Mogelijkheden voor positievere uitkomsten

Bij veel onderwerpen is een gunstiger uitkomst mogelijk door nog te nemen beslissingen (zie kolom Onbeslist in de tabel). Hieronder worden de opties beschreven die hieraan het meest bijdragen.

Variant voor Masterplan (0-variant ANIMO, ADAPT variant of vergelijkbaar)

Deze variant beoogt alle drie negatieve uitkomsten onder punt 1 op te heffen door:

- Westerlicht en de ruimte tussen Westerlicht en huidige ziekenhuis beter benutten voor 1^e fase nieuwbouw, waardoor beslag op de Westerhout nauwelijks nodig is
- De SEH/HAP route leiden over de bestaand P8 route en de toegang "opsluiten" in een binnenruimte tussen Westerlicht (inclusief vleugel) en de nieuwbouw
- De corridor zo nodig splitsen in een waterloop, een ecologische verbinding en een wandelpad die ieder vanaf de tuin/vijver naar de Westerhout lopen, eventueel onder de gebouwen door.

Hiermee worden tevens de twee negatieve uitkomsten voor punt 3 (kwaliteit van de corridor) aangepakt. Ook vermindert dit de negatieve effecten bij punt 5 (waterberging), punt 6 (verkeersoverlast) en punt 7 (parkeeroverlast).

Vergroening expliciet vastleggen in het BP

Vergroening als centraal thema kan vastgelegd worden op dezelfde manier als bij compensatiegroen, namelijk in de vorm van een voorwaardelijke verplichting voor het NWZ terrein, voor zover niet meer bebouwd en niet gebruikt voor de nieuwbouw. Hiermee wordt de vergroening zeker gesteld en toch weer volbouwen van het terrein ontmoedigd (zie punt 4, bouwen op de Kraakmantuinen).

In BP kiezen voor (mogelijke) PG onder de zusterflat

Twee opties voor ondergronds parkeren zijn besproken: onder het groen bij de zusterflat of onder de tuin/corridor. Beide opties kunnen direct aangelegd worden en bieden voldoende plaatsen om al het tijdelijk parkeren op te vangen. Voordelen van de locatie zusterflat is dat autoverkeer direct ondergronds kan en niet over het (te vergroenen) NWZ terrein rijdt. Ook hoeven hier geen bomen gekapt te worden en wordt de corridor niet verstoord, zoals het geval is bij de andere optie. Tenslotte zijn de maximale loopafstanden tot de nieuwe hoofdingang bij de zusterflat garage korter omdat de garage onder de corridor zeer langgerekt is.

Uitwerken inrichting van een autoluwe Julianalaan

In het verleden is onderzoek gedaan naar afsluiten van de Julianalaan voor autoverkeer ter hoogte van Westerlicht (exclusief hulpdiensten en begrafenistoeten). Daarbij bleek dat er geen sprake was van toename van verkeer op wegen rond de Hout, omdat de grote hoeveelheid sluipverkeer gebruik ging maken van de rondweg. Hier betreft het een minder vergaande maatregel waarbij bestemmingsverkeer doorgang heeft.

Deze maatregel pakt allereerst het belangrijkste probleem van de Hout aan, namelijk de versnippering door de drukke Julianalaan. Maar het pakt negatieve uitkomsten onder punt 6 aan, namelijk aanpassing van de Julianalaan, of maakt ze makkelijker om te accepteren (ambulances).

Met deze maatregelen resulteert een bijna geheel positieve set van uitkomsten voor de Hout.

PB-ANIMO, 3 november 2017